

STRATEGI 2016–2019

NSD

**NORSK SENTER FOR
FORSKNINGSDATA**

ET VERKTØY FOR FORSKNING

NSD

Et verktøy for forskning

STRATEGI 2016–2019

«Målet med statens eierskap i NSD er å sikre dataforvaltning og tjenesteyting overfor forskningssektoren. Selskapet samarbeider med nasjonale og internasjonale aktører for å drive utviklingsarbeid i tråd med sitt formål.»

Meld. St. 13: Aktivt eierskap – norsk statlig eierskap i en global økonomi

Strategisk plan for NSD er en overordnet plan som skal angi retning og hovedmål for virksomheten de neste fire årene. Endringene i virksomhetens omgivelser og i kjerneteknologien gjør det vanskelig å forutsi utviklingen. Det er imidlertid mulig å antyde retning og forutsetninger for å gå i den retningen.

Planen skal være et redskap for utvikling og endring, og den skal medvirke til at NSD kan møte både forutsette og uforutsette utfordringer. Den skal samtidig være en rettesnor for NSDs virksomhet for prioriteringer, for allokering av ressurser til ulike formål og for å vurdere hva NSD oppnår på konkrete områder.

Planen er utarbeidet gjennom en åpen og bred deltakelse internt og i NSDs styre. Arbeidet startet i januar 2015 og har bl.a. foregått gjennom intern evaluering med innspill fra alle deler av organisasjonen og med bidrag fra alle ansatte. Arbeidet har vært koordinert av ledergruppen.

Planen ble vedtatt av NSDs styre 16. oktober 2015.

Samfunnsoppdrag og mandat

NSD – Norsk senter for forskningsdata er et nasjonalt arkiv, et av verdens største i sitt slag. NSDs oppdrag er å sikre fri og åpen tilgang til forskningsdata og forbedre mulighetene for empirisk forskning gjennom et bredt tilbud av data og støttetjenester.

NSD eies av Kunnskapsdepartementet. Virksomheten har eksistert siden 1971 og var organisert som en enhet i Norges forskningsråd frem til etableringen som aksjeselskap i 2003. Hensikten med endringen i eierform var å gjøre NSD bedre i stand til å drive dataforvaltning og tjenesteyting overfor forskningssektoren.

Forskningssektoren er målgruppe for alle tjenester NSD leverer. Forskningssektoren defineres bredt og omfatter blant annet:

- Forskere og studenter
- Forskningsinstitusjoner
- Finansieringsinstitusjoner
- Myndigheter

NSDs faglige tyngdepunkt ligger fortsatt i norsk samfunnsforskning. Flere store prosjekter, særlig innen tilrettelegging av registerdata, har gitt nye fagmiljø innblikk i mulighetene som ligger i NSDs kompetanse. De etterspør tjenestene i økende grad, og dette har utvidet NSDs faglige basis. NSD har i dag et fler- og tverrfaglig mandat.

Tjenester

NSD skal være et verktøy for forskning. Forschungsdata er en stor og stadig viktigere ressurs for forskning og samfunnsutvikling generelt, nasjonalt og internasjonalt. Som nasjonal infrastruktur for forskningsdata skal NSD tilby tjenester som frigjør ressurser og kapasitet til utførende forskning i sektoren. NSDs strategier og virkemidler for å oppfylle samfunnsoppdraget og løse sine oppgaver for norsk forskning, endrer og utvikler seg i takt med forskningens behov og rammevilkår.

NSD arbeider for å sikre forskere og studenter tilgang til data ved å samle inn, bearbeide, arkivere, vedlikeholde og formidle data til forskningsmiljøene. Forschungsdata formidles i dag til forskere og studenter i Norge og utlandet.

NSD er også et nasjonalt kompetansesenter for personvern i forskning. Spisskompetansen på dette området er unik i internasjonal sammenheng. NSD vurderer fortløpende nasjonalt og europeisk regelverk for bruk av persondata. Målet er å bidra til samfunnsmessig viktig og legitim bruk av persondata i forskning.

I samarbeid med nasjonale og internasjonale aktører driver NSD utviklingsarbeid innenfor sitt felt og deltar i internasjonal tjenesteyting for forskning.

Verdigrunnlag og visjon

NSD skal tilby data og tjenester som fremmer og forbedrer mulighetene for empirisk forskning. Forschungsdata er et kollektivt gode som skal deles. Dette er grunnverdien i NSDs virksomhet.

Prinsippet om åpen tilgang, likebehandling og deling av forskningsdata (Open Access-prinsippet) er styrende for all virksomhet hos NSD.

For å bedre mulighetene for norsk empirisk forskning må NSD arbeide for åpen, enkel og effektiv tilgang til relevante data og tjenester av høy kvalitet. NSD skal være

- en organisasjon kjennetegnet av høy kompetanse, kvalitet og relevans
- i teknologifronten for å sikre brukervennlige og kostnadseffektive tjenester
- kjent i forskningsmiljøene
- den foretrukne leverandør av tjenester til forskningssektoren innenfor sitt formål
- verdensledende på sitt område og delta aktivt i internasjonalt samarbeid og tjenesteyting til forskningssektoren både nasjonalt og internasjonalt

Strategier og veivalg

NSD skal være et viktig verktøy for norsk empirisk forskning. For å nå dette målet, i en periode der både NSD og forskningsmiljøene gjennomgår store endringer, skal NSD prioritere tre strategiske hovedsatsingsområder:

- 1 NSDs nasjonale rolle som arkiv for forskningsdata** for samfunnsfag, humaniora og medisin og helsefag skal videreutvikles, styrkes og stadfestes. *(Stikkord: nye datatyper, trygg, lovlig, etisk, enkel og sikker lagring)*
- 2 NSDs nasjonale rolle som knutepunkt for tilgang til viktige forskningsdata** skal videreutvikles, styrkes og stadfestes. *(Stikkord: effektiv, enkel og åpen tilgang til data)*
- 3 NSDs nasjonale rolle som personvernombud for forskningssektoren** skal videreutvikles, styrkes og stadfestes. *(Stikkord: personvernombud, internkontroll og tjenester som bidrar til å ivareta institusjonenes ansvar og legger til rette for god forskning innenfor rammen av regelverket)*

Virkemidler

Kommunikasjon

Kommunikasjon med forskningsmiljøene er en forutsetning for å synliggjøre, tydeliggjøre og fremme NSDs samfunnsoppdrag og de oppgaver organisasjonen utfører på vegne av sektoren. Hovedmålet med kommunikasjonsstrategien er å sette NSD på kartet i en ny tid gjennom økt samhandling med forskningssektoren og bruken av NSDs tjenester.

NSDs kommunikasjon skal

- gjøre NSDs tilbud og tjenester til forskning og undervisning synlig og tydelig for ulike fagområder, forskningssektoren og det øvrige samfunnet
- tilpasses ulike brukergrupper, fagområder og sammensatte brukerbehov
- møte/treffe målgruppene der de befinner seg faglig (interesse- og forskningsprofil), metodisk og teknologisk
- fokusere på institusjonenes behov for veiledning i arbeidet med å utforme et helhetlig internkontrollsystem
- utvikle et skreddersydd kurs i personvern og kravene til internkontroll for institusjonene
- utvikle nettkurs i personvern og dataforvaltning, herunder lagring, bruk og analyse av data innenfor regelverket
- øke utnyttelsen av NSDs tjenester (være foretrukket leverandør)
- styrke NSDs relevans og nytte
- styrke NSDs omdømme, tillit, tiltro og legitimitet i forskningssektoren og samfunnet som helhet

IKT

- NSDs bruk av IKT og programvareutvikling skal være forankret i strategiske mål og bidra til å dekke behov i forskningssektoren.
- NSDs løsninger for IKT og programvare skal være tidsriktig, fremtidsrettet og relevant for de formål de skal dekke
- NSD skal bidra til å iverksette «åpen som standard»-prinsippet ved å tilby verktøy som gjør det enkelt å etterleve krav samtidig som forskernes interesser og behov ivaretas
- NSD skal utvikle IKT-løsninger som senker terskelen for å lagre og dele data
- NSD skal bidra til nye, brukervennlige «state of the art»-løsninger og tjenester som sikrer effektiv, trygg og sikker lagring og deling av forskningsdata, herunder data som genereres gjennom digitale medier og video
- NSD skal tilby forskningsmiljøet brukervennlig, kostnadseffektivt og trygt system for lagring og deling av data

Nasjonalt og internasjonalt samarbeid

NSD skal levere et omfattende, helhetlig og kvalitetsmessig godt tilbud til forsknings- og utdanningsmiljøene. Samarbeidet med institusjoner som leverer felles-tjenester til forskningssektoren nasjonalt og internasjonalt er en forutsetning. NSD skal

- videreutvikle og styrke samarbeid med sektoren på institusjons- og forskernivå med utgangspunkt i de tre hovedsatsningsområdene: arkivering, tilgang og personvern
- videreutvikle og styrke samarbeidet med Norges forskningsråd
- prioritere arbeidet i Samhandlingsforumet
- videreutvikle og styrke samarbeidet med viktige samarbeidspartnere som Statistisk sentralbyrå, Riksarkivet, Datatilsynet og De nasjonale forsknings-etiske komiteene
- prioritere internasjonalt samarbeid, ta ansvar og påta seg oppgaver knyttet til utviklingen av felles europeisk forskningsinfrastruktur innenfor rammen av CESSDA og ESS

Organisering, finansiering og kompetanse

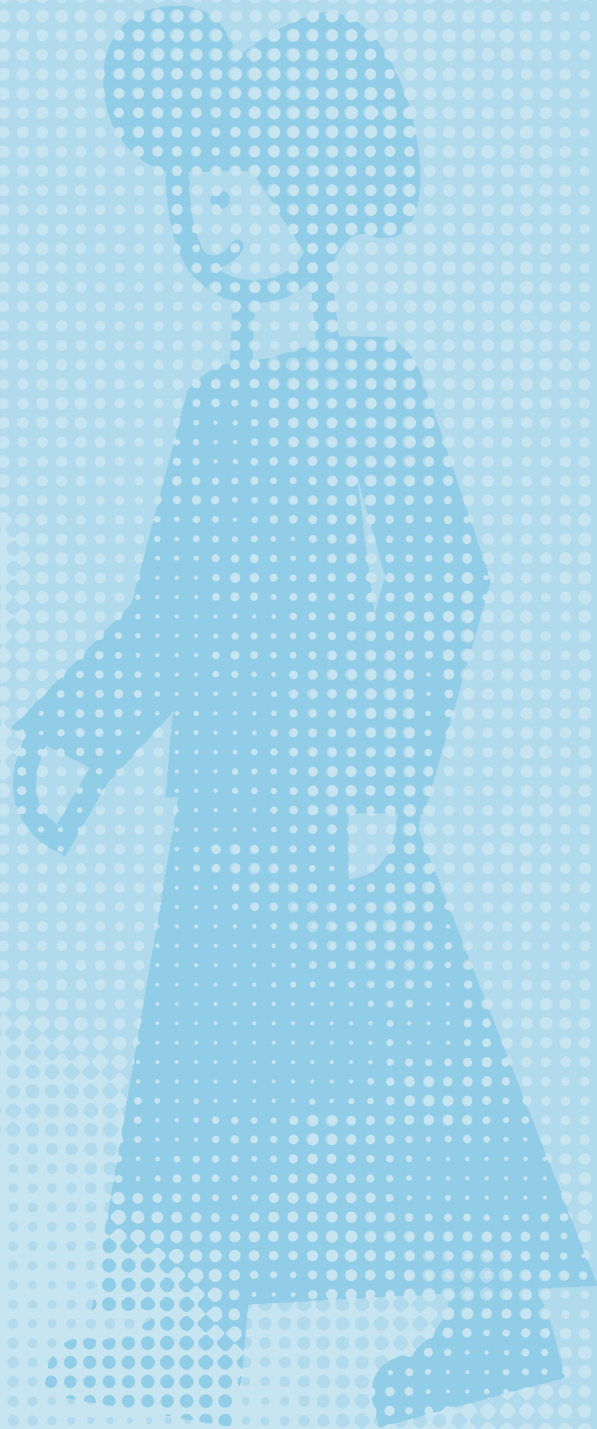
NSD skal være organisert på en måte som fremmer NSDs strategiske mål, god kommunikasjon, kompetanseoppbygging og endringskapasitet.

NSD deltar i økende grad i åpen konkurranse om nasjonale og internasjonale midler til oppbygging av nasjonal og internasjonal forskingsinfrastruktur. Satsingen på å skaffe inntekter til oppbygging av felles infrastruktur har hatt positive ringvirkninger for norsk forskning. Samtidig har dette endret organisasjonens finansieringsgrunnlag.

NSD skal utvikle en finansieringsmodell som sikrer langsiktig og trygg finansiering av primæroppgavene. I forlengelsen av dette ligger NSDs prinsipp om åpne og likeverdige tjenester til alle akademiske brukere. Tjenestene skal i utgangspunktet være gratis.

NSD er en kunnskapsorganisasjon der stabens erfaring, innsikt og evne til å løse brukernes problemer er det sentrale. Den infrastruktur som etableres og de tjenester som leveres må være svært gode. Det forutsetter at NSD har rammebetingelser som gir rom for å videreutvikle og fornye kompetanse og beholde nøkkelpersonell.

- NSDs personalforvaltning er et virkemiddel for å sikre kvalitet i tjenestene
- NSD skal være i front i forhold til fagenes behov, virkemåte og teknologiske muligheter
- NSD skal rekruttere, utvikle og beholde relevant spisskompetanse

NSD

NORSK SENTER FOR
FORSKNINGSDATA

NSD – Norsk senter for forskningsdata AS
NSD – Norwegian Centre for Research Data

Harald Hårfagres gate 29
NO-5007 Bergen, NORWAY

Tel: +47-55 58 21 17
Faks: +47-55 58 96 50

nsd@nsd.no
www.nsd.no